

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету
Неля ПОДЛЕВСЬКА

01 вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Основи фахової діяльності

Галузь знань А Освіта
Спеціальність А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Предметна спеціальність А4.01 Середня освіта (Українська мова і література)
Додаткова предметна А4.021 Середня освіта (англійська мова та зарубіжна література)
спеціальність література)
Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова та зарубіжна література)
Обсяг дисципліни 4 кредити ЄКТС
Шифр дисципліни ОЗП.05
Мова навчання українська
Статус дисципліни обов'язкова (загальної підготовки)
Факультет гуманітарно-педагогічний
Кафедра слов'янської філології

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота (в т.ч. ІРС)		Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Д	1	1	4	120	48	16		34		70			+

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова та зарубіжна література)»

Програму склала О. Жвава канд. філол. н., доц. Ольга ЖВАВА

Схвалена на засіданні кафедри слов'янської філології

Протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

Завкафедри слов'янської філології Наталія ТОРЧИНСЬКА

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету

Голова вченої ради факультету Неля ПОДЛЕВСЬКА

Хмельницький 2025

2 ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ім'я, прізвище
Завідувач кафедри української філології канд. філол. наук, доц.	Гуманітарно-педагогічний факультет		Анатолій ЯНЧИШИН
Гарант освітньо-професійної програми, канд. філол. наук, доц.	Гуманітарно-педагогічний факультет		Оксана ЮЩИШИНА
Декан	Гуманітарно-педагогічний факультет		Неля ПОДЛЕВСЬКА

3. Пояснювальна записка

Дисципліна «Основи фахової діяльності» є однією із фахових дисциплін і посідає важливе місце у підготовці спеціалістів першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями), за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова та зарубіжна література)».

Пререквізити – дисципліна вихідна.

Постреквізити – **ОЗП.07** Інформаційні технології в освітньому процесі, **ОЗП.08** Психологія, **ОЗП.09** Педагогіка, **ОЗП.12.2** Основи патріотичної, психологічної підготовки та першої домедичної допомоги, **ОФП.13** Методика навчання української мови, **ОФП.14** Методика навчання української мови та зарубіжної літератур, **ОФП.15** Методика навчання англійської мови, **ОФП.16** Педагогічна практика (пропедевтична), **ОФП.17** Педагогічна практика з української мови і літератури у закладах загальної середньої освіти, **ОФП.18** Педагогічна практика з англійської мови та зарубіжної літератури у закладах загальної середньої освіти.

Відповідно до Стандарту вищої освіти із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

компетентності:

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання у сфері середньої освіти

ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 09. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ФК 02. Здатність формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів.

ФК 07. Здатність розвивати в учнів критичне мислення.

ФК 10. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності.

програмні результати навчання:

ПРН 01. Знати та дотримуватися вимог Державного стандарту базової середньої освіти у професійній діяльності відповідно до предметної спеціальності.

ПРН 04. Реалізовувати свої громадянські права і обов'язки, усвідомлювати та утверджувати цінності демократичного суспільства у професійній діяльності.

ПРН 07. Демонструвати академічні знання з освітньої галузі/навчального предмету (інтегрованого курсу) і володіти методиками і технологіями моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів.

ПРН 9. Використовувати навчальний матеріал з метою розвитку в учнів ключових компетентностей і вмінь, спільних для всіх компетентностей, навчати учнів застосовувати їх на практиці.

ПРН 10. Використовувати міжпредметні зв'язки, інтеграцію змісту різних освітніх галузей.

ПРН 11. Добирати доцільні сучасні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів засобами освітньої галузі/навчального предмету (інтегрованого курсу) відповідно до визначених теми, мети і завдань уроку.

ПРН 12. Застосовувати методики і технології розвитку критичного мислення в учнів.

ПРН 14. Володіти методиками формування та розвитку ціннісних ставлень в учнів.

ПРН16. Орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, перевіряти її достовірність, оперувати нею у професійній діяльності.

ПРН17. Використовувати навчально-методичний інструментарій, обладнання навчального й загального призначення для кабінетів (за предметними спеціальностями);

мультимедійне обладнання в освітньому процесі.

ПРН18. Дотримуватися академічної доброчесності, вимог з охорони авторських прав під час використання та поширення електронних (цифрових) освітніх ресурсів.

ПРН31. Організовувати навчальні заняття різних типів, застосовувати різні види і форми навчально-пізнавальної діяльності учнів.

ПРН37. Визначати власні освітні потреби та обирати відповідні види, форми, програми професійного розвитку.

Мета дисципліни – ознайомлення студентів з особливостями педагогічної діяльності, вимогами до особистості вчителя, змістом і організацією навчального процесу у вищому навчальному закладі, особливостями професії вчителя української мови та літератури, а також англійської мови та зарубіжної літератури, специфікою професійної підготовки до неї; формування професійного світогляду і особистої культури майбутнього фахівця; мотивування студентів на активну практичну діяльність.

Предмет дисципліни: особливості організації освітнього процесу середньої та вищої освіти України; специфіка професійної діяльності педагога, змісту підготовки майбутніх фахівців.

Завдання дисципліни: формування у студентів загального уявлення про структуру, зміст, характер і специфіку їхньої майбутньої професійної діяльності; ознайомлення зі змістом та основними формами навчання у вищому навчальному закладі, видами, формами перевірки й оцінки знань, умінь та навичок студентів; уявлення про раціональні форми і методи самостійної роботи студентів, роль самовиховання у формуванні основ професійної майстерності; ознайомлення студентів із системою освіти в Україні, принципами її побудови; сприяння творчому мисленню студентів щодо організації власної майбутньої педагогічної діяльності.

Результати навчання. Здобувач освіти, який успішно завершив вивчення дисципліни, **повинен знати:**

- термінологію («вчитель», «індивідуальна освітня траєкторія», «соціальні навички», «студентоцентризм» та ін.);
- структуру, зміст, характер і специфіку професійної діяльності вчителя української мови та літератури, а також англійської мови та зарубіжної літератури;
- зміст та основні форми навчання у вищому закладі освіти, види і форми перевірки й оцінки знань, умінь та навичок студентів;
- раціональні форми і методи самостійної роботи студентів;
- форми ефективної організації навчальної праці;
- організаційні основи і структуру університету, основні нормативні документи ХНУ, особливості навчання на факультеті, свої права і обов'язки студента, основи професійного самовиховання і самоосвіти майбутніх педагогів;
- основи наукової роботи студентів у системі їхньої професійної підготовки, шляхи оптимізації педагогічного спілкування та формування педагогічно доцільного індивідуального стилю спілкування.

вміти:

- навчитися писати конспекти та виступати, писати конспекти і реферати, правильно структурувати текст, дотримуючись грамотності і вимог до написання наукових та навчальних текстів, практично реалізувати набуті знання в дискусіях, обговореннях ін.;
- організовувати пошук інформації методичного та лінгвістичного характеру;
- пояснювати та аналізувати освітні проблеми, пропонувати способи їх розв'язання;
- організовувати ефективну міжособистісну взаємодію суб'єктів освітнього процесу, яка ґрунтується на здобутих знаннях, демократичних і гуманістичних цінностях, розвивати соціальні навички;
- планувати навчальну діяльність, застосовувати найбільш раціональні способи навчальної праці, проводити рефлексію, самооцінку та коригування пізнавальної діяльності;
- розв'язувати проблеми, долати труднощі, самостійно здобувати знання, проєктувати індивідуальні освітні траєкторії, вдосконалювати з високим рівнем автономності здобуті під

час навчання компетентності, усвідомлювати призначення професійної діяльності вчителя української мови та літератури, а також англійської мови та зарубіжної літератури, а також потреби систематично підвищувати професійну кваліфікацію через навчання протягом життя.

4. Структура залікових кредитів дисципліни

№	Назва теми	Кількість годин		
		Денна форма		
		лекції	ПЗ	СРС
1.	Тема 1. Система освіти в Україні.	2	4	9
2.	Тема 2. Організація навчального процесу у вищих навчальних закладах.	2	4	9
3.	Тема 3. Організація аудиторної та самостійної роботи здобувачів вищої освіти.	2	4	9
4.	Тема 4. Академічна доброчесність.	2	2	9
5.	Тема 5. Основи науково-дослідної роботи студентів, майбутніх учителів української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури.	2	4	8
6.	Тема 6. Загальні засади педагогічної діяльності. Професійна діяльність в галузі середньої освіти.	2	4	8
7.	Тема 7. Загальноосвітній навчальний заклад як основне місце професійної діяльності майбутнього вчителя.	2	4	8
8.	Тема 8. Педагогічна діяльність і особистість вчителя. Вимоги до особистості майбутнього фахівця.	2	8	10
	Разом за I семестр	16	34	70

5. Програма навчальної дисципліни

5.1. Зміст лекційного курсу

Перелік лекцій для студентів денної форми здобуття освіти

Номер теми	Перелік тем лекцій, їхні анотації	Год.
1.	Система освіти в Україні Принципи побудови системи освіти України. Болонський процес. Законодавча база системи освіти в Україні. Характеристика основних типів навчальних закладів системи освіти України. Освітні та освітньо-кваліфікаційні рівні. Система ступеневої освіти в Європі та Україні. <i>Література: 1, 6, 7, 9, 12, 15, 16, 22, 23</i>	2
2.	Організація навчального процесу у вищих навчальних закладах. Структура вищого навчального закладу. Права та обов'язки студентів вищих навчальних закладів. Адаптація студентів до навчання. Форми організації навчання у вищому навчальному закладі: лекція, семінар, практичні заняття тощо. Курсові та кваліфікаційні роботи студентів. Система контролю та оцінювання знань, умінь і навичок студентів. Європейська кредитно-трансферна система накопичення – ECTS. <i>Література: 1, 6, 9, 12, 15, 16, 22, 23</i>	2
3.	Організація аудиторної та самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Історія походження лекційної форми навчання. Мета і завдання лекції. Взаємозв'язок лекцій із самостійною роботою студентів. Техніка слухання та конспектування лекції. Семінари та практичні заняття як форми реалізації самостійної роботи студентів. Методика підготовки до семінарських та практичних занять, питань, що винесені на самостійне опрацювання. Науково-методичне забезпечення навчального процесу. <i>Література: 1, 4, 8, 16, 18</i>	2
4.	Академічна доброчесність. Поняття про академічну доброчесність. Академічний плагіат. Самоплагіат. Фабрикація. Фальсифікація. Списування. Хабарництво. Законодавство України про академічну доброчесність. Політика доброчесності у ЗВО. Положення про академічну доброчесність в Хмельницькому національному університеті. Дотримання академічної доброчесності. Академічна доброчесність і результати навчання. Академічна доброчесність і якість оцінювання. Академічна доброчесність і якість освіти. <i>Література: 1, 6, 8, 16, 18</i>	2
5.	Основи науково-дослідної роботи студентів, майбутніх учителів української мови і літератури, англійської мови та зарубіжної літератури Міжнародна діяльність та академічна мобільність. Педагогічна практика як форма самостійної роботи студента, її види. Організація навчальної праці студента. Методика пошуку наукових джерел. Робота з літературними джерелами, словниками, бібліографічними виданнями тощо. Формування у студентів навичок роботи з навчальною літературою. Методи роботи з книгою. Оформлення посилань на використані джерела. <i>Література: 1, 6, 7, 9, 15, 22</i>	2
6.	Загальні засади педагогічної діяльності. Професійна діяльність в галузі середньої освіти (вчитель української мови та літератури, англійської мови та зарубіжної літератури). Сутність і функції	2

	педагогічної діяльності. Особливості педагогічної професії. Структура педагогічної діяльності. Професійні характеристики педагога. <i>Література: 6, 7, 9, 11, 15, 21, 24, 25</i>	
7.	Загальноосвітній навчальний заклад як основне місце професійної діяльності майбутнього вчителя Загальна характеристика середнього загальноосвітнього навчального закладу. Особистість школяра, його права і обов'язки. Освітні реформи в Україні. <i>Література: 1, 3, 4, 8, 9, 10, 13</i>	2
8.	Педагогічна діяльність і особистість вчителя. Вимоги до особистості майбутнього фахівця Виникнення та розвиток педагогічної професії. Особливості педагогічної діяльності. Особистість учителя і сучасні вимоги до нього. Професіограма вчителя. Професійна компетентність сучасного вчителя-мовника. Професійне самовиховання і саморозвиток майбутнього вчителя. Міжнародний досвід розвитку загальної середньої та вищої освіти. <i>Література: 5, 11, 13, 14, 15, 20, 21, 24, 25</i>	2
	Разом за I семестр	16

5.2 Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів *денної* форми навчання

Номер теми	Теми практичних занять	Кількість годин
1.	Система освіти в Україні <i>Література: 1, 6, 7, 9, 12, 15, 16, 22, 23</i>	2
2.	Законодавча база системи освіти в Україні <i>Література: 1, 6, 9, 12, 15, 16, 22, 23</i>	2
3.	Організація навчального процесу у вищих навчальних закладах <i>Література: 1, 6, 9, 12, 15, 16, 22, 23</i>	2
4.	Адаптація студентів до навчання <i>Література: 7, 10, 16, 25</i>	2
5.	Організація аудиторної та самостійної роботи здобувачів вищої освіти <i>Література: 1, 4, 8, 16, 18</i>	2
6.	Науково-методичне забезпечення навчального процесу <i>Література: 1, 6, 8, 16, 18</i>	2
7.	Політика доброчесності у ЗВО <i>Література: 1, 6, 7, 9, 15, 22</i>	2
8.	Педагогічна практика як форма самостійної роботи студента, її види <i>Література: 1, 6, 9, 15, 16, 25</i>	2
9.	Робота з літературними джерелами, словниками, бібліографічними виданнями тощо. Оформлення посилань на використані джерела <i>Література: 1, 6, 7, 9, 15, 22</i>	2
10.	Загальні засади педагогічної діяльності. Професійна діяльність в галузі середньої освіти <i>Література: 6, 7, 9, 11, 15, 21, 24, 25</i>	2
11.	Структура педагогічної діяльності. Професійні характеристики педагога. <i>Література: 6, 7, 9, 11, 15, 21, 24, 25</i>	2
12.	Загальноосвітній навчальний заклад як основне місце професійної діяльності майбутнього вчителя <i>Література: 1, 3, 4, 8, 9, 10, 13</i>	2

13.	Освітні реформи в Україні <i>Література: 1, 3</i>	2
14.	Педагогічна діяльність і особистість вчителя <i>Література: 6, 7, 9, 11, 15, 21, 24, 25</i>	2
15.	Вимоги до особистості майбутнього фахівця <i>Література: 5, 11, 13, 14, 15, 20, 21, 24, 25</i>	2
16.	Професійне самовиховання і саморозвиток майбутнього вчителя <i>Література: 5, 11, 13, 14, 15, 20, 21, 24, 25</i>	2
17.	Міжнародний досвід розвитку загальної середньої та вищої освіти <i>Література: 5, 11, 13, 14, 15, 20, 21, 24, 25</i>	2
	Разом за I семестр	34

5.3. Зміст самостійної (зокрема й індивідуальної) роботи

Самостійна робота здобувачів усіх форм освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, виконанні індивідуальних завдань, тестування з теоретичного матеріалу тощо.. Студенти *заочної* форми навчання виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання і варіанти встановлюються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний здобувач вищої освіти отримує на кафедрі у викладача в період настановної сесії. Крім цього, до послуг здобувачів сторінка навчальної дисципліни у середовищі для навчання MOODLE, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення.

Зміст самостійної роботи студентів *денної* форми навчання

<i>Номер тижня</i>	<i>Зміст самостійної роботи</i>	<i>год</i>
1-2.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т.1. Підготовка до практичного заняття 1, 2.	9
3-4.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т.2. Підготовка до практичного заняття 3, 4.	9
5-6.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т.3. Підготовка до практичного заняття 5, 6.	9
7-8.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т.4. Підготовка до практичного заняття 7.	9
9-10.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т.5. Підготовка до практичного заняття 8.	8
11-12.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т.6. Підготовка до практичного заняття 9, 10.	8
13-14.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т.7. Підготовка до практичного заняття 11, 12.	8
15-16.	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т.8. Підготовка до практичного заняття 13, 14, 15, 16.	10
	Разом за I семестр	70

На самостійне опрацювання студентів виносяться визначені у методичних рекомендаціях до практичних занять та самостійної роботи питання з кожної теми. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

Вимоги до виконання контрольної роботи (для студентів заочної форми здобуття освіти) та індивідуального домашнього завдання (для студентів денної форми здобуття освіти) викладені в Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни.

6. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни відбувається у таких формах: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); практичні заняття (бесіда, демонстрування, спостереження, з використанням кейсів, розв'язування професійно-зорієнтованих ситуацій, презентацій), самостійна робота (індивідуальне домашнє завдання, опрацювання теоретичного матеріалу).

Досягненню мети при вивченні ОК сприяє використання традиційних і сучасних технологій та методів навчання, зокрема таких як: методи навчання за джерелом передачі і сприймання інформації (словесні (пояснення, дискусія, консультування), практичні (вправи, вирішення ситуаційних завдань), наочні (демонстрування, ілюстрування, спостереження); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації; за рівнем самостійності пізнавальної діяльності (методи проблемного викладу, частково пошукові, дослідницькі); методи стимулювання і мотивації учіння, інтерактивні; метод аналізу конкретних ситуацій (case-study) з використанням технологій візуалізації, інформаційно-комунікаційних та технології дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн-конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання тощо). Забезпечується студентоцентризований підхід у викладанні та навчанні.

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу;
- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (виконання вправ, участь в обговоренні питань, самостійні роботи);
- оцінювання результатів виконання індивідуального домашнього завдання.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контролю, який проводиться з усього матеріалу дисципліни за білетами, попередньо складеними і затвердженими на засіданні кафедри. Здобувач вищої освіти, який набрав із будь-якого виду навчальної роботи суму балів, нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю, поки не виконає обсяг роботи, передбачений Робочою програмою. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу) з усіх видів поточного контролю і не склав іспит, вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8. Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; **відвідування занять із дисципліни є обов'язковим**. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватися в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активна робота на занятті, виконання практичних завдань, участь у дискусіях тощо).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його презентацією під час вивчення відповідних тем або задачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи. У якості ІДЗ здобувач готує відеопроєкт або презентацію на запропоновані теми.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються і не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних платформах (<https://ed-era.com/>, <https://hub.atoms.com.ua/>, <https://pifa.com.ua/>, <https://prometheus.org.ua/>, <https://eduhub.in.ua/courses/mistectvo-vikladannya>, <https://eduhub.in.ua/courses/profesiya-filolog-perekladach>, <https://eduhub.in.ua/courses/profesiya-vchitel>), які сприяють формування компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

9. Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її Робочою програмою, здобувач денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни, підсумковим контролем для якої є іспит, може набрати до 60 балів (здобувач заочної форми – до 50 балів).

Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи й оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у 1 семестрі

Аудиторна робота						Контрольні заходи				Семестровий контроль	Разом
Усні відповіді на практичних заняттях (мін. 5 контр.точок)					Індивід. домашнє завдання	Тестовий контроль			КР	Іспит	
1-3	4-6	7-10	11-13	14-16	№1	Т. 1-5	Т. 6-10	Т. 11-16	№1		
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)											
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	6-10	3-5	3-5	3-5	6-10	24-40	60-100
15-25					6-10	9-15			6-10	24-40	

Примітка: УО – усне опитування; ТК – тестовий контроль; ІДЗ – індивідуальне домашнє завдання; КР – контрольна робота; ПК – підсумковий контроль (іспит). За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перекласти у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали* (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Теоретичне питання № 1	3	4	5
Теоретичне питання № 2	3	4	5
Всього балів	6	8	10

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється з використанням у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Контрольна робота передбачає виконання двох теоретичних питань. Зміст завдань наведено в методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються грамотність і послідовність викладу, якість її виконання та захист. Критерії оцінювання контрольної роботи:

Оцінювання результатів тестового контролю здобувача вищої освіти

Кожен із трьох тестів, передбачених робочою програмою, складається із 25 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами тестування, складає 5.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 3 до 5 балів:

Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	1–13	14–16	17–22	23–25
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-74	75-89	90-100
Кількість балів	-	3	4	5

На тестування відводиться 25 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в онлайн-режимі в Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої

освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перескласти до терміну наступного контролю.

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, що виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при розв'язуванні задач; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерію оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення завдань, вміє заповнювати форми звітності, аналізувати їх на помилки та виправляти їх, шукати взаємозв'язки між формами. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.

Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.
-------------------------------	---

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 6 балів, максимальний – 10 балів).

	Критерії	Обґрунтування критеріїв Бали – 5 (макс.)	Обґрунтування критеріїв Бали – 3 (мін.)
Зміст	Розуміння завдання	– робота демонструє точне розуміння завдання, використано як матеріали, що мають безпосереднє відношення до теми, так і додаткові; – тему розкрито повністю; – матеріал викладено логічно; – унікальна робота, містить велику кількість оригінальних, винахідницьких прийомів.	– робота демонструє неточне розуміння завдання, використано матеріали, що не мають безпосереднього відношення до теми; – тему не розкрито повністю; – матеріал викладено хаотично, зміст перекручено; – робота не структурована, містить велику кількість запозичених прийомів, але при корекції разом із викладачем може бути вдосконалена.
Оформлення роботи (презентація)	Грамотність, необхідний словник, відсутність орфографічних та технічних помилок	– грамотна робота з точки зору орфографії, стилістики, пунктуації, синтаксису; – витриманий єдиний стиль, але можливі деякі порушення; – грамотно підібрана кольорова гама; – раціонально використані можливості комп'ютерної анімації; – оптимальне розміщення інформації на слайді (можливі деякі не дуже суттєві порушення); – включено в роботу графіки, малюнки, музику, відео тощо.	– робота має помилки з точки зору орфографії, стилістики, пунктуації, синтаксису; – не витримано єдиний стиль, не підібрана кольорова гама; – нераціонально використано можливості комп'ютерної анімації; – не включено в роботу графіки, малюнки, музику, відео тощо.

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (іспит)

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль із дисципліни у формі іспиту, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання як теоретичної, так і практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни. Складання іспиту відбувається за попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри білетами. Відповідно до

цього в екзаменаційному білеті пропонується поєднання питань як теоретичного (в т.ч. у тестовій формі), так і практичного характеру.

**Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів
денної форми навчання (40 балів для підсумкового контролю)**

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	12	16	20
Разом:	24	32	40

Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (24 бали) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

**Співвідношення інституційної шкали
оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС**

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Семестровий іспит виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного та підсумкового контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

10. Навчально-методичне забезпечення

Навчальний процес із дисципліни «Основи фахової діяльності» забезпечений

необхідною навчально-методичною літературою.

11. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Хмельницький національний університет, його структура, функціонування.
2. Організація навчального процесу в університеті.
3. Навчальний план.
4. Графік навчального процесу.
5. Організація навчання за кредитно-трансферною системою організації навчального процесу.
6. Інформаційний пакет матеріалів дисципліни.
7. Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Хмельницького національного університету.
8. Положення про організацію освітньої діяльності.
9. Положення про індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти ХНУ.
10. Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти ХНУ.
11. Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ.
12. Положення про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ.
13. Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ХНУ.
14. Положення про запобігання та протидію булінгу.
15. Положення про студентське самоврядування.
16. Основні види навчальних занять у вищій школі.
17. Основні види контролю знань.
18. Шкала оцінювання якості знань студентів.
19. Місце і значення самостійної роботи студентів у навчальному процесі.
20. Навчальна лекція. Підготовка та робота на лекційних заняттях.
21. Методика підготовки та роботи на семінарських (практичних) заняттях.
22. Методика підготовки тем, що виносяться на самостійне опрацювання.
23. Основні джерела інформації.
24. Бібліотечні каталоги та картотеки. Бібліографічні щорічники, бюлетені.
25. Бібліографічні основи роботи з літературою. Техніка пошуку необхідної літератури.
26. Форми запису інформації: складання плану, виписки, цитування, складання плану, тез, написання конспекту.
27. Принципи відбору теми дослідження, формулювання його теми і завдань.
28. Методика підготовки доповіді та реферату. Структурні елементи реферату. Основні вимоги до підготовки реферату.
29. Курсова робота як початкова форма дослідницької роботи студента. Структурні елементи курсової роботи. Основні етапи підготовки курсової роботи.
30. Вимоги до оформлення списку опрацьованих джерел та літератури.
31. Правила оформлення курсової роботи, підготовка її до захисту та захист курсової роботи.
32. Дипломна робота як вища форма наукової роботи студентів.
33. Методичні вимоги до написання кваліфікаційних робіт. Правила оформлення тексту кваліфікаційної роботи і вимоги до її захисту.
34. Характеристика основних типів навчальних закладів системи освіти України. Освітні та освітньо-кваліфікаційні рівні. Система ступеневої освіти в Європі та Україні.
35. Сутність і функції педагогічної діяльності. Особливості педагогічної професії.
36. Професійні характеристики педагога.
37. Загальна характеристика середнього загальноосвітнього навчального закладу.
38. Особистість школяра, його права і обов'язки.

39. Виникнення та розвиток педагогічної професії. Особливості педагогічної діяльності.

40. Особистість учителя і сучасні вимоги до нього. Професіограма вчителя.

Теми для ІДЗ

У якості ІДЗ здобувач готує відеопроєкт або презентацію на запропоновані теми.

1. Виникнення та розвиток педагогічної професії. Особливості педагогічної діяльності (відео чи презентація).

2. Як створити здоров'язбережувальне середовище у ЗВО (відео чи презентація).

3. Мій університет найкращий! (профорієнтаційне відео).

4. Обирайте мову! Будьте філологом! (профорієнтаційне відео).

5. У книзі мудрість! (правила роботи з літературою. Вітається відеоробота).

6. Правила користування бібліотекою. Робота з алфавітним та системним каталогами (відео чи презентація).

7. Система освіти в Україні (відео).

8. Система освіти країн світу (на вибір студента).

9. Історія створення і розвитку ХНУ (відео).

10. Адаптація студентів у закладі вищої освіти, її види та умови ефективності (відео).

11. Розробіть поради для успішної адаптації студента в умовах закладу вищої освіти (Коментар: згадайте свій емоційний стан протягом навчальної доби та представте його у вигляді діаграм, графіків тощо, на якому найвищі точки будуть символізувати емоційний підйом, а нижні – спад, поганий настрій, стрес. Проаналізуйте, що наповнює вас позитивом, енергією, гарним настроєм, дає сили для навчання. Що впливає негативно на ваше самопочуття, не дає максимально використати свій потенціал?) (відео чи презентація).

12. Етапи становлення студентської групи, особливості поведінки її членів (відео чи презентація).

13. Запропонуйте аспекти мотивації навчання студентів (відео).

14. Розкрийте особливості Болонського процесу. Чому Болонський процес передбачає пріоритет самостійної роботи студента? (відео чи презентація)

15. Створіть відео про такі вислови, гасла, життєві кредо, які могли би підвищити не лише власну самооцінку, а й покращити мотивацію щодо досягнення поставлених завдань для Ваших друзів (наприклад, «Я багато працюю, отже неодмінно досягну успіху», «У мене є мрія стати вчителем», «Я успішно склав сесію», «Я буду успішним учителем» тощо).

16. Користуючись фактами сучасного життя, обґрунтуйте зростаючу роль кваліфікованих учителів (відео чи презентація).

17. Створіть Декларацію вчителя (обґрунтуйте важливість учительської діяльності, морально-етичні засади майбутньої професії тощо) (відео чи презентація).

18. Наукова робота студентів у системі професійної підготовки (відео чи презентація).

19. Які навчальні дисципліни Ви б хотіли вивчати, мріючи про професію вчителя? (відео чи презентація).

12. Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проєктор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.

Рекомендована література

Основна

1. Про вищу освіту: Закон України від 01 липня 2014 № 1556-VII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

2. Державний стандарт базової середньої освіти: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrainska-shkola-2/derzhavniy-standart-bazovoi-serednoi-osviti>
3. Концепція Нової української школи: <https://mon.gov.ua/tag/nova-ukrainska-shkola?&tag=nova-ukrainska-shkola>
4. Грень Л.М., Вавренюк С.А., Алієва П.І. Сучасна освіта України: державно-управлінський аспект: монографія. Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2021. 238 с.
5. Довга Т. Я. Імідж сучасного вчителя: Навчально-методичний посібник Кіровоград: ПП «Ексклюзив-Систем», 2014. 144 с.
6. Мешко Г.М. Вступ до педагогічної професії: навч. посіб. К. Академвидав, 2010. 200 с. <https://ukrtextbook.com/vstup-do-pedagogichno%D1%97-profesi%D1%97-meshko-g-m/>
7. Основи психолого-педагогічної підготовки у вищій школі: навч.-метод. посібник для практичних занять та самостійної роботи студентів. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2019. 84 с.
8. Словник термінів і понять сучасної освіти / за заг. ред. Л. М. Михайлової. Сєверодонецьк, 2020. 194 с.
9. Фіцула М.М. Вступ до педагогічної професії: Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. Вид. 3-є, перероб. і доп. Тернопіль : Навчальна книга. Богдан, 2015. 168 с.
10. Шевців З.М. Основи інклюзивної педагогіки : підручник. Видання 2-ге, випр., доп.. Львів : «Новий світ – 2000», 2019. 264 с.

Додаткова

11. Бути вчителем: навч. посіб. з курсу «Вступ до спеціальності»: за ред. О.В.Більська. Вінниця : ТД «Едельвейс и К», 2012. 296 с.
12. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. укр. видання С.Ю. Ніколаєва. Переклад з англ. К. : Ленвіт, 2003. 273с.
13. Кен Робінсон, Лу Ароніка Школа майбутнього. Революція у вашій школі, що назавжди змінить освіту / Пер. з англ. Ганн Лелів. Львів: Літопис, 2016. 258 с.
14. Кендюхова А.А. Професійне портфоліо: територія успіху сучасного педагога: навчально-методичний посібник. Кіровоград: КЗ «КОППО імені Василя Сухомлинського», 2016. 36 с.
15. Мазоха Д.С. На шляху до педагогічної професії (Вступ до спеціальності): Навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2005. 168 с.
16. Мачинська Н.І., Стельмах С.С. Сучасні форми організації навчального процесу у вищій школі: навчально-методичний посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 180 с.
17. Національна доктрина розвитку освіти // Освіта України. 23 квітня 2002. № 33.
18. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і матеріали 2003 – 2004 рр.) / За редакцією В.Г. Кременя. Тернопіль : Вид-во ТДПУ імені В. Гнатюка, 2004. 147 с.
19. Пісоцька Л.М., Пісоцький О.П. Лекції зі вступу до спеціальності. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2020. 88 с.
20. Портфоліо педагога / Укладач І. Т. Соколянська. Х. : Вид. група «Основа», 2013. 224 с. (Серія «Адміністратору школи»).
21. Садкіна В. І. Маленькі секрети учительського успіху: навчаємо з радістю. Х. : Основа, 2016. 144 с.
22. Товканець Г. В. Університетська освіта. Навчально-методичний посібник. К. : Кондор, 2011. 182 с.
23. Університетська освіта: (вступ до фаху): навч. посібник / І. Г. Костирко, Л. Б. Гнатишин, Л. П. Петришин [та ін.]. Львів : Магнолія-2006, 2011. 350 с.
24. Чернокозова В. М. Етика вчителя. Педагогічна етика. Педагогічна майстерність. Хрестоматія: навч. посібник / ред. І. А. Зязюн. Київ: Вища школа, 2006. С. 284-286.
25. Щербакова К., Макаренко Л. Вступ до спеціальності. Навчально-методичний

посібник. 3-є вид., оновлене, доповнене. Львів : Видавництво «Новий Світ – 2000», 2020. 215 С.

Інформаційні ресурси:

26. Модульне середовище для навчання MOODLE.
<https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=8448>.
27. Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khnu.km.ua/asp/php_f/p1age_lib.php.
28. Репозитарій ХНУ. URL : <https://library.khmnu.edu.ua/#>
29. <https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/ustanovchi/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti-2023.pdf>
30. https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/ustanovchi/deklaraciya_akadem_dobroch.pdf
31. <https://khmnu.edu.ua/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnoi-diialnosti/>